

Soyut Cebire Giriş

FİNAL SINAVI SORULARININ CEVAPLARI

1. $G = \langle a \rangle = \{e, a, \dots, a^{m-1}\}$ ise, her n doğal sayısı için $G^n = \langle a^n \rangle$ dir. Dolayısıyla,

$$|G/G^n| = \frac{|G|}{|G^n|} = \frac{|a|}{|a^n|} = \frac{m}{\left(\frac{m}{\text{obeb}(m,n)}\right)} = \text{obeb}(m,n).$$

2. Her $a \in Z_{10}$ için $\sigma_a(1) = a$ ve dolayısıyla, $\sigma_a(x) = ax$, $x \in Z_{30}$, Z_{30} den Z_{10} a bir grup homomorfizmi tanımlar. Bu 10 homomorfizmden 4 ü örtendir; çünkü, σ_a nın örten olması için gerek ve yeter koşul, $a \in Z_{10}^*$ olmasıdır.

3. $288 = 2^5 \cdot 3^2$ olduğundan mertebesi 288 olan ve herhangi ikisi izomorf olmayan tam (5 in parçalanış sayısı) \times (2 nin parçalanış sayısı) $= 7 \times 2 = 14$ Abel grubu vardır.

4. $0 = a0a \in A$. $axa, aya \in A$ ise, $axa - aya = a(x-y)a \in A$ ve $(axa) \times (aya) = axa^2ya = a(xy)a \in A$.

5. $F = \left\{ \begin{bmatrix} x & y \\ y & x+y \end{bmatrix} : x, y \in Z_2 \right\} \cup \left\{ \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \right\}$ in $Z_2^{2 \times 2}$ nin birimli değişmeli

bir althalkası olduğu açıktır (birim eleman $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$). $\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$ ile $\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$ matrisleri birbirinin tersi olduğundan, F bir cisimdir.

6. a) Her $a \in A$ ve $b \in B$ için $a \in A$ ve $b \in H$ olduğundan $ab \in A$, $a \in H$ ve $b \in B$ olduğundan $ab \in B$; böylece, $ab \in A \cap B$ dir. Dolayısıyla, $AB \subseteq A \cap B$ dir.

b) $AB \subseteq A \cap B$ olduğunu önceki şıkta gösterdik. $A + B = H$ ise, $1 = a + b$ olacak biçimde $a \in A, b \in B$ bulunur. Bu durumda, her $x \in A \cap B$ için $x = xa + xb \in AB$ olacağından $A \cap B \subseteq AB$; böylece, $AB = A \cap B$ dir.

7. Her $x \in 2Z$ için $[x] = x + 6Z$ olmak üzere $2Z/6Z = \{[0], [2], [4]\}$ olup işlem tabloları şöyledir:

+	[0]	[2]	[4]
[0]	[0]	[2]	[4]
[2]	[2]	[4]	[0]
[4]	[4]	[0]	[2]

.	[0]	[2]	[4]
[0]	[0]	[2]	[4]
[2]	[2]	[4]	[0]
[4]	[4]	[0]	[2]

8. $\sigma_a : Z \rightarrow Z_6$, $\sigma_a(x) = ax$, $a \in \{0,1,5\}$; 3 homomorfizm ($a \in Z_6$ ve $a^2 = 1$ olmalı).

9. (mod 4) indirgeme homomorfizmi $\sigma : Z \rightarrow Z_4$ örten halka homomorfizmi; $\{0\}$, Z nin bir asal ideali; $\sigma(\{0\}) = \{0\}$, Z_4 ünasal ideali değildir.

10. $Oto(Z_{50}) \cong Z_{50}^* \cong Z_{20}$ devirlidir.